

ÖLÜM, HAYAT VE AHİRET BİLİNCİ

Euzubillahimineşşeytanirracim

Bismillahirrahmanirrahim

*Elhamdülillahi Rabbi'l alemin vel akibeti
lil müttekin, es-selatu ve's-selamu ala seyyi-
dina Muhammedin ve alihi ve sahbihi ecmain.
İ'lemu eyyühe'l ihvan enne efdalel kitabu ki-
tabullah ve enne efdale'l hedyi hedyü Muham-
medin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l
umuri muhtesatuha ve külle muhtesatin
bi'dah ve külle bi'datin dalaleh ve külle dala-
letin fi'n-nar, ve bi's-senidi'l- muttasılı ile'n-
nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehu
kal:*

لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَنْتُمْ مُلَاقُونَ بَعْدَ الْمَوْتِ مَا أَكَلْتُمْ
طَعَامًا عَلَى شَهْوَةٍ أَبَدًا وَلَا شَرِبْتُمْ شَرَابًا عَلَى شَهْوَةٍ
أَبَدًا وَلَا دَخَلْتُمْ بَيْتًا تَسْتَظِلُّونَ بِهِ وَلَمَرَرْتُمْ إِلَى
الصُّعَدَاتِ تَلَدَّمُونَ صُدُورَكُمْ وَتَبْكُونَ عَلَى أَنْفُسِكُمْ

*Lev ta'lemûne mâ entüm mülâkûne
ba'de'l-mevti mâ ekeltüm taâmen alâ şehve-
tin ebeden ve lâ şeribtüm şerâben alâ şehvetin
ebeden ve lâ dehaltüm beyten testazillûne*

*bihi ve lemerartüm ile's-suudâti teleddemûne
sudûraküm ve tebkûne alâ enfûsiküm.*

*Lev ta'lemûne ma entüm mülakûne
ba'de'l-mevt ma ekeltüm taamen alâ şehvetin
ebede ila ahiril hadis.* Bu hadis-i şerif'i cuma
günkü dersimizde okumuşsak da lüzumuna bi-
naen bugünkü kardeşlerime de yine arz etmeyi
münasip gördüm. Cenabı Hak hayat ile mematı
beraber yaratmıştır. Hayat gelir, arkasında
memat onu kovalar, hani hayatın arkasından
ölüm onu kovalayıcıdır. Ölümsüz bir hayat yok-
tur bu alemde, ölümsüz bir hayat yoktur, bu-
radaki hayat da ölümden sonraki ikinci ahiret
hayatına hazırlık yeridir. Burası ölümden son-
raki ikinci ahiret hayatına hazırlık yeridir. Bi-
naenaleyh burada hazırlığını yapmadan giden
insan için, buyuruyor ki, *lev ta'lemune ma en-
tüm mülakune ba'de'l-mevt* eğer siz öldükten
sonra ölümden sonra başa geleceklerinizi bir
bilmiş olsanız, başlarınıza geleceğini bir bilmiş
olsanız *ma ekeltüm taamün ala şehvetin
ebede*, katiyen şöyle elinizi ekmeğe uzatıp da
yemek istemezsiniz, tatlı bir şey yemek yine
istemezsiniz, içinizden gelmezdi. Nasıl bazı in-
sanlar rahatsız olur, bir gerek korkudan dolayı,
gerek başka hüznlerden dolayı ekmek

gözünün önünde, elinin altında fakat bir türlü yemeğe eli uzanmaz. Aklı da yerinde değildir ama yemeğe eli uzanmaz, iştah gelmez çünkü hüznü var kederi var o hüzünden kederinden dolayı yemek istemez ama eğer size de biraz taakkul olsa düşünce olsa ölümden sonra başa geleceklerinizi bilerseniz katiyen elinizi uzatıp da böyle bir yemek yiyemezsiniz, daha *vela şeribtüm şeraben alâ şehvetin ebada* katiyen bir içecek şey de içmezsiniz. Ne kadar tatlı bir şerbet olursa olsun, zemzem de olsa yine istemezsiniz böyle. Niçin? O korku sizi istila etmiştir, o korkunun şiddetinin dehşetinin altında canınız artık ne ekmek görür, ne yemek görür, ne su görür. Hatta *vela dehaltüm beyten testazillûne bihi*, altlarında barınacağınız evlere bile girmek istemezsiniz, istemez canınız, altında barınacağınız evlere bile girmek istemez canınız. *Ve le merartum ile's-suudat*, bu korkunun şiddetinden dehşetinden kendinize de sahip olamaz, bir nefes alabilmek için böyle kır yerlere, sahralara, boşluk yerlere kaçırdınız, feryadı figan ile giderdiniz de bir nefes alabilir miyiz diyerekten ümidiyle ama orada da sizi o hüznün keder bırakmaz, *teleddemûne sudûraküm* göğüslerinizi döver dururdunuz böyle hani

mecnunlar gibi kendilerini kaybetmiş saralı hastalar gibi kendinizi döverdiniz. Ben nasıl adamım ki Allah Celle ve Alâ bu mülkü bizim için yaratmış, beni de bunlar içinde yaratmış, akıl ve zeka denilen nimetlerle de perverde kılmış, imanı İslamiyet gibi büyük bir devleti de vermiş, ahir zaman peygamberi gibi Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve selleme ümmet etmiş, Kur'an'ını da bize vermiş ben ona kul olamamışım, ona da ümmet olamamışım nasıl adamım diyerekten pat pat kendini döver ama o şuur kendisinde yerleştiyse, o kuvveti kutsiye kendisine geldiyse *ve tebkune alâ enfusiküm* başlarsın hüngür hüngür ağlamaya. Nasıl anası babası ahirete göçen insanlar ağlıyor yahut akrabasından birisi giden insan ağlıyor, o hiç kalır onun yanında çok ağlarsınız, eğer şu ölümün ne olduğunu bir bilebilseniz yani. İşte Allah rahmet eylesin deyip gidiyoruz, ama can vermiş çok da güzel can verdi deriz çok güzel, iyi ama bakalım onun arkası ne gelecek? Buraya doğru hiçbir düşüncemiz yok. Allah kusurlarımızı affetsin. onun için bizim büyüklerimiz bizlere bazı dersler telkin ederlerken bu derslerin başlangıcı olarak ilk ders olarak ölümü veriyorlar, ölümü iyi düşün

diyorlar, ölüm düşüncesini tarif ediyorlar, Azrail gelip de nasıl can alıyor, o can alındıktan sonra neler oluyor, eh görüyoruz işte gassal geliyor yıkıyor tabuta koyuyorlar omuzlarımıza alıp işte namazını kılıp deliğe sokuyoruz vesse lam acaba bu mudur iş? Bu buysa eh fakat böyle olmadığı için eğer bilseniz diyor Cenabı peygamber ölümden sonra başa gelecekleri bir bilseniz, ne ekmek istersiniz ne su istersiniz ne de ev bark istersiniz, kendinizden geçer ağlar ağlar Cenabı Hakka yalvarır, tadarru eder, niyaz edersiniz. Bu Âdem *aleyhisselamin* ağladığı, Davud *aleyhisselamin* ağladığı, Nuh *aleyhisselamin* ağladıkları da siz de öyle onlar gibi başlardınız sularınızı gözlerinizden akıtmaya. Eğer siz Allahu Teala Hazretlerini hak marifet ile hakkı ile bir bilmiş olsanız, sizin bilmiş olmanız ki Allahu Teala'nın verdiği bir ilim gelir insana o ilim ki o korkunun arkasından gelir o ilim, korku ve sevgi olmayınca o ilim gelmez, korkarsın korktuğunu da seversin, niçin korkuyorsun?

Sevgilim bana darılır diye korkuyorsun, sevgilini gücendirmemek için korkuyorsun. bu korkudan dolayı Allahu teala ona bir ilim verir ki o ilmin içerisinde cehil olmaz, o ilim mektep

medrese de istemez, mektep medresenin istemediği bir ilim verir ki Allahu teala ona onun içerisinde bir daha cehalet bulunmaz.

وَلَوْ عَرَفْتُمُ اللَّهَ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ لَزَالَتْ لِدُعَائِكُمُ
الْجِبَالُ

Ve lev areftümüllâhe hakka marifeti
orada size bir *hakkı marifetihi ilahiye* eğer hasıl olacak olursa olursa *lezalet liduaikümü'l-cibal* o koca dağlar sizin duanızla yerlerinden oynar kaybolur gider. Siz çok büyük bir insansınız, Cenabı hak bizi yeryüzüne halk etmiş, salıvermiş ama en şerefli bir mahluk en güzel bir mahluk.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ¹

Ve lekad kerremnâ benî Âdeme.

Ve lekad kerremna beni Âdeme diyerekten de bütün mahlûkatına övünmüştür. Cenabı Hak bizimle. Biz böyle büyük bir insan iken ve duamızın sebebiyle dağlar yerlerinden oynayacak haldeyken bak bugün halimize. Bugünkü halimize bak da dağlar yerinden değil, dağlar tepemize göçecek hale gelmiş. Onun için

¹ İsrâ Suresi, 70.

Yahudilerin bir namazı vardır, Yahudi namazlarından Yahudi yanağını böyle kor yere, tepesine bakar, sebebi vaktiyle Allah’a isyan ettiklerinden dolayı tepelerinden dağ devrilecek olmuş da, korkularından yere eğilmişler acaba tepemize ne zaman düşecek diye korkularından öyle bakmışlar yukarıya. Elhamdülillah ki Allahu Celle ve Alâ bize İslamiyet gibi güzel bir nimet vermiş de güzel güzel namazımızı Allah’ın rızası için kılıyoruz elhamdülillah ve bundan da Cenabı Hak bizi ayırmasın. Bu geçen ki dersimizden bir nebzecik idi tekrarladık şimdi bugün diyor ki:

a. İnsanın Bitmeyen Dünya Hırsı

لَوْ سِيلَ لَابْنِ آدَمَ وَادِيَانِ مِنْ مَالٍ لَتَمَنَّى إِلَيْهِمَا
ثَالِثًا وَلَا يُشْبِعُ ابْنُ آدَمَ إِلَّا التُّرَابُ وَيَتُوبُ اللَّهُ
عَلَى مَنْ تَابَ

*Lev sîle li'bni Âdeme vâdiyâni min mâlin
letemennâ ileyhimâ sâlisen ve lâ yuşbiu'bne
Âdeme ille't-türâbu ve yetûbullâhu alâ men
tâbe.* Bu insanoğlu ufacık bir gözü vardır ama
ne o gözü doyar, ne ufacık karnı vardır ne de o
karnı doyar, onun için diyor ki, *İbni Adem* için
iki tane dere, *vadiyan* iki vadi iki dere ki, *min*

malin dolu altınıyla gümüşüyle neleriyle dolu olsa bu gözü niye doymaz *letemenna ileyhma salisen* bir üçüncü derem daha olsa der iki dere altını var bir üçüncüsü daha olsun der, bu iki yeter bana demez, bir üçüncüsünü ister.

Vela yüşbiu ibni Ademe ille't- türab. Ademoglundun gözünü topraktan başka bir şey doyurmaz, en nihayet kefene sarılır, tabuta konur, gideceği yere gider, üzerine toprakları örterler, o zaman gözü de doyar, karnı da doyar ama o hale düşmemek lazım tabi, onun için Cenabı Peygamber'in bir duasını yazdım, diyor ki:

Allahümme'cal rızka ali Muhammedin ku'ta bir rivayette *kifasa*. Yarab sen Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* ve âlinin rızkını günlük ver, yeter miktarı ver, günlük yeter miktarı var, aç kalıp tadarru şey yapmasın bunalmasın, çok olup da azmasın. Çok olup da azmasın, az olup da bunalmasın. Her gün yeter miktar olan rızkını ihsan et, dua da bu. Şimdi bunu eşelemişler, neden bu kadar dedi bak bugün her şey parayla oluyor, bu paralar çok olursa daha iyi olmaz mıydı? İşte biz de dünyanın hükümdarı oluverirdik, herkes bizim emrimize amade olur bakalım Türkler ne diyecekler diyerekten el pençe karşımızda divan

dururlardı ama bu dünyanın arkası olması iyiydi ama dünyanın arkası var, arkası var, ölüm geliyor, ikinci bir aleme bizi götürüyor. İkinci âlemde ya saadet var, ya şekavet var. Saadet olursa bu dünyadaki imanını iktizasıyla amel ettiysen orada saadete kavuşursun, yok bu dünyada paraların peşinde koşarak imanı İslamiyet'in dışında yaşadıysan vay halimize ondan sonra da. Onun için Cenabı Peygamber güzel bize bir ders veriyor, Ya Rab, Ali Muhammedin rızkını çok miktar ver, daim ver, niçin? Çok olursa,

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيْطَغِيَ أَنْ رَأَهُ اسْتَغْنَى²

İnne'l-insane leyetğâ er'raehu'stağna.

İkra suresinde, cibilliyeti insaniye bak dedi ki iki vadi olsa doymaz göz bir üçüncüsünü ister, istese iyi, üç değil beşte olsun onda olsun ama tuğyan etmemek şartıyla. Malda bir kabahat yok, mal maddeden ibaret bir şeydir, ya maddendir ya kağıttır, onun ne kabahatı olacak. Onu kullandadır kabahat, onu kullanan eğer Allah yolunda kullanıyorsa ne mutlu ona, elini de öperiz, ayağını da öperiz, yok onu makam-ı iftihadan böbürlenmek suretiyle

² Alak Suresi, 6-7.

Müslümanların üzerinde insanların üzerinde böbürlenerek isyanlara vesair günah yerlerine harcıyorsa, ne yazık o paralara o zaman ki ekseriyetle de insanları mesela bazı içlerinde iyileri olsa da ekseriyete tabidir insanlar, ekseriyeti kötülüğe doğru sevk eder, fenalığa doğru sevk eder.

Bugünkü dünyanın hadiselerine dikkat ederseniz bugünkü hadiselerin çoğu varlığın verdiği felaketlerdir. Varlıkların belasıdır bu bugünkü hareketler. Doymuyor göz, doymayınca daha işte daha çoğunu istemek suretiyle isyan ediyor. Onun için aklı olanlar dünyaya dünya için değil de dünyaya ahiret için çalışır. İmamı Gazali'nin çok güzel sözü vardır, der ki, "Dünyaya dünyaya olan ihtiyacın nispetinde çalış, ahirete de ahirete olan ihtiyacın nispetinde çalış." Dünyaya ne kadar çalışsak ihtiyacımız muvakkattir, muvakkattir. Ahiret de ebedidir, ebedi aleme olan gayret elbette sonu meydanda olan dünyaya rağbetten evla ve aladır. Onun için bu da onun mütemmimi olarak kılınır ki.

b. Dünyaya Aldanmak ve Sorumluluğu Unutmak

لَوْ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّ زَكَاةَ الْأَغْنِيَاءِ لَا تَكْفِي الْفُقَرَاءَ
لَأَخْرَجَ لَهُمْ مِنْ غَيْرِ زَكَاتِهِمْ مَا يَقْوَتْهُمْ فَإِذَا جَاعَ
الْفُقَرَاءُ فَبِظُلْمِ الْأَغْنِيَاءِ لَهُمْ

Lev alimallâhu enne zekâte'l-ağniyâi lâ tekfî'l-fukarâe le-ahrece lehüm min gayri zekâtihim mâ yekûtühüm ve iza cae'l-fukarae fe bi'zulmi ağniyai lehüm. Pek açık.

Buyuruyor ki Cenabı Peygamber *lev alimallahu enne'z-zekate'l-ağniyai* tabi bu olmaz, Allah'ın bilmemesi mümkün değil, Allah her şeyi biliyor, biliyor ama Allahu Teâlâ bilse ki bu kırkta bir zekat bu memleketin fukarasına yetişmez. Kırkta iki yapardı, kırkta dört yapardı, yarısını yapardı, yarısını vereceksiniz, derdi. Fakat biliyor ki kırkta bir zengin malının kırkta birini verirse bu memleketin fukarası rahat eder, bunu biliyor Allahu Teâlâ. Bildiği için bunu verdi, yetmeyecek olsa daha çok artırırdı, kırk, seksen verin derdi, şey kırkta iki verin derdi, dört verin derdi, sekiz verin derdi, çok derdi. Ha onun için *leahrece lehüm min*

gayri zekatihim ma yekûtühüm, onları doyuracak şeyi emrederdi zenginlere verin diyerekten ama biliyor ki kırkta bir yeter. Eğer kırkta biri zenginler, fukaralara vermiş olsalar fukara kalmaz memlekette, aç kalmaz memlekette.

Dün bir Amerika'daki kardeşlerimizden birisi geldi, hangi memleketti unuttum, bir memleket söyledi. Çok zengin dedi. Şöyle müreffeh hayatları vardır, böyle yaşarlar böyle yaşarlar en aşağı maaşı olanın varidatı yirmi bin liradır dedi aylığı. Ooo nereden yaparlar bunu yahu dedi, hükümet verir dedi, ya çalışıyordur, çalıştığının karşılığını alıyordur, ya müteakittir, tekavütlüğü karşılığı alıyordur veya hut hastadır çalışamıyordur devlet ona verir bakar, o kadar hiç fukarası olmayan bir memleket. Allah Ya Rabbi, gavur memleketinde böyle fukarası olmayan hükümeti onu düşünüyor müreffeh bir hayat yaşıyor, sıkıntı yok hiç kimsede, orada Bolşevik olur mu hiç, herkes rahatta, herkesin evi var, herkesin malı var, herkes karnını güzel doyurabiliyor, çok iyi. Burada getirselers uçaktan indirselers buraya komünistliği kimse kabul etmez.

Feiza cae'l-fukara, şimdi mademki bir memlekette fukaralık var, fukara var öyleyse

fe bi'zulmi'l-ağniyai lehum. Bu ancak zenginlerin zulmünden ileri gelir, zengin malına kıyamıyor, veremiyor fukaraya hakkını ve bundan dolayı fukarada aç kalıyor. Bin dört yüz sene evvel Resulu Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem* bunu buyurmuş, bugünkü zenginlerin kulağı çınlasın, devlet elinden parayı zor koparıyor zaten nereden kalacak da fukaraya verecek. devlet vergisini alırken, eğer memurları olmasa, müfettişleri olmasa bir şey vermezler, memurları müfettişleri sayesinde mecbur kılıyor, onun üzerine götürüp veriyorlar. Fukaranın nesi var? Sarılamaz ki. Sende benim bu kadar hakkım var diyerekten sarılamaz. Sarılamayınca onun da hiç umuruna gelmez, yaşadığı yaşar otomobilinde yaşar, sarayında yaşar, köşkünde yaşar, yazlığında yaşar, kışlığında yaşar hiç düşünmez ki bu memleketin fukarası evladı da benim kardeşimdir, ben de onların imdadına yetişmek üzere şu kadar ben onlara yardım edeyim, bir cemiyetin elinden tutayım diye aklından bile geçirmez. Giderse birisi hadi şuradan der, onu da usul yollu kovar oradan yani açık tabiriyle. Onun için memlekette türeyen fukaralar hep bu zenginlerin zulmünün neticesi olduğunu *tekfi zekatitihim*, zekatlarını

vermediklerinin cezası olaraktan. Ama onlara sorarsak itiraz ederler, ben bu kadar veriyorum, şu kadar ediyorum, şu kadar fukaram var, bu kadar fukaram var bunlar hepsi laftan ibaret. Çünkü hadise meydanda. Bu alemde dururken kimi aç, kimi çıplak, evsiz barksız, çocuk sokaklarda sefil, köprü altlarında sefil, şurada sefil, burada sefil, sonra bunları görecektir ne göz var ne kulak var. Allah cümlemizi affetsin, tevfikatı samadaniyesine mazhar etsin.

Onun için Cenabı Peygamber'in bir duası vardı, *Allahümme'ftah mesamie kulubina zikrike mesame kulubi zikrike*. Ya Rab benim gönlümün gönlümün kulağını aç ki, senin zikrini yapabileyim. Gönül esastır insanda, bu beden ariyettir. Gönle bu beden çürür gönle bir şey gelmez gönle bir zarar gelmez, gönle hanel gelmez, gönül bakidir hayatı ile alakası yoktur. O şu kadar yaşar bu kadar yaşar ne kadar yaşarsa yaşasın ama gönlü o ebediyet aleminin malıdır o, bu alemin malı değildir gönül, ebediyet aleminin malıdır, binaenaleyh buranın isyanları günahları kabahatleri onun etrafını sarar, bulutlarıyla dumanlarıyla afetleriyle o siyahlığın kapalı çerçevenin içerisinde sıkışık kalır. Onun için Cenabı Peygamber diyor ki: "Ya Rab, Sen

benim gönlümün kulağını aç da gözünü aç demiyor, duyuyor musun kulağını aç diyor. Çünkü biliyorsunuz ki gözü olmayan adamlar çok iş görürler. Hafızlarımız var birçok gözü görmüyor, ama hafız olabiliyor, içini bilebiliyor, işte yapabiliyor, çeşitli işler var ama kör sağırın elinden hiçbir şey gelmez, sağır sağırdır odun gibi adamdır, bir şey bilmez. Onun için gönlümün kulağını aç, sağır olmayayım, Sen'den gelecek varidatı İlahiyi alıp etrafıma yayabileyim. Binaenaleyh Cenabı Hakk'ın kıyamete kadar peygamberin vekili olan büyük kimseler vardır. Onlarda Cenabı Hakk'tan gelen varidatı alırlar, etrafındaki insanlara imkânları nispetinde yaymaya çalışırlar, o gönül gözü kulakların açıklığı dolayısıyladır, şimdi bak:

لَوْ عَلِمَتِ الْبَهَائِمُ مِنَ الْمَوْتِ مَا عَلِمَ بَنُو آدَمَ مَا
أَكَلُوا مِنْهَا لَحْمًا سَمِينًا

Lev alimeti'l-behâimü mine'l-mevti mâ alime benû Âdeme mâ ekelû minhâ lahmen semînen.

Lev alimeti'l-behaimü insanı bırak, eğer hayvanlarda bilmiş olsalar hayvanat işte, biz bir şunlara bir kıymet vermeyiz keser keser yeriz, lev alimeti'l-behaimü mine'l-mevt, eğer

hayvanat ölümünden haberi olsa ölümü bilseler *ma alime benu Âdem*, insanoğlunun bildiği ölümü hayvanlarda bilse *ma ekelu minha lah-men seminen*, hiçbir hayvanda et denilen yağ denilen şeyi bulamazlar. Hayvan hayvanlığıyla ölümü bilse işte artık zaruretle bir iki lokma koparır ayakta duracak kadar fakat ne yağ toplayabilir vücudunda ne de et toplayabilir. Demek ki biz bu duygudan da mahrumuz ki ahiret alemlerinden haber alamıyoruz. Onun için, *te-fekkürü's-sati hayrun min ibadeti seneti*. Bir müddet ahiret hayatını düşünmek gerek ahirete ait gerek şu hayatımıza ait bir tefekküre dalaraktan şöyle sakın bir yerde ben kimim, beni kim yarattı, niçin yarattı, ben nereye gideceğim, akibetim benim neden ibarettir diyerekten şöyle insan tefekküre varsa deli olacağı gelir insanın, aklını kaçıracacağı gelir insanın, nedir bu alemi bu halimiz bizim. Bu dünyaya böyle dört elle sarılmışız, ahireti de unutmuşuz, halimiz nice olacak diyerekten hayvandaki et nasıl yağ bulunmuyorsa bizde de bulunmaz o zaman.

لَوْ عَدَلَتِ الدُّنْيَا عِنْدَ اللَّهِ جَنَاحَ بُعُوضَةٍ مِنْ خَيْرِ مَا
سَقَى كَافِرًا مِنْهَا شَرْبَةً

*Lev adeleti'd-dünyâ indallâhi cenâha
beûdatin min hayrin mâ sekâ kâfiran minhâ
şerbeten.*

*Lev adeleti'd-dünya indallahi cenaha
beudatin min hayrin ma seka kâfiran minha
şerbeten.* Şimdi dünya bu mülkullah. Karşı-
mıza tabi dinsizler var ve doğrusu çok müreffeh
bir hayat içerisinde. İşte demin söylediğim gibi
kazanıyorlar, çalışıyorlar, yaşıyorlar. Biz de
şimdi dünya birleşti, görüyoruz onların halini
onlar buraya geliyor, biz oraya gidiyoruz, görü-
yoruz. Oo hayat bambaşka bir şey, yaşamak
bambaşka bir şey, biz de imreniyoruz. Taklitçi-
lik denilen hadise hadi oradaki gördüklerimizi
geliyoruz burada tatbik ediyoruz. Orada ne
güzel yaşamak var, orada ne güzel efendim
konforlar var, burada da o konforları tatbik
edip çok güzel yaşama tarafını imrenerekten
adına da bunun moda bir ismi de moda olarak-
tan orada ne yapılıyorsa burada da biz onu yap-
maya çalışıyoruz ve demiyoruz ki buna dinimiz
müsait midir. İslamiyet bunu kabul eder mi, et-
mez mi orayı hiç hatta önümüze geçer de birisi

ne yapıyorsun dese, hadi şuradan kafasız herif, düşüncesiz herif, gerici herif, diyerekten adamı da şey yerine koruz. Halbuki dünyanın ne kıymeti olacak. Diyor ki *lev adeleti'd-dünya indallah cenaha baudah. Bauda*, sinek ister sivrisinek ister karasinek. Sinek ufacık bir mahlûk, onun kanadı kadar, onun kanadı kadar hiç ne kıymeti var sineğin kanadının, indi İlahiye'de sineğin kanadı kadar dünyanın bir kıymeti olsa, Allah kâfire bir su bile vermez. Dünyanın şeysi malum işte fitne fesat yeri burası ancak ahireti kazanmak için gelinen bir yer. Kazanabilenlere ne mutlu kazanamayıp da dünyaya dalanlara da ne yazık demekten başka çaremiz yok.

Ma seka kafiran minha şerbeten, bu kâfire bir yudum su vermekten Allahu Teâlâ şey yapıyor da biz buna neden bu kadar özeniyoruz da bu gavurların yaptığı her şeyi kendimiz de yapmaya çalışıyoruz? Bunun çok acı tarafı bakınız şimdi başımızdan tutunuz tırnağımıza kadar bütün eşya, Avrupa'nın tertibi. Adları da onların adıdır, kravat dediğimiz, Frenk gömleği dediğimiz, ceket dediğimiz, yelek dediğimiz, pantolon dediğimiz, potin dediğimiz, adların hepsi ecnebi adıdır, ya Fransız, ya Latin, ya İtalyan memleketlerinden gelmiş adlardır ama

bunları bile kendimize mal etmişiz yahu biz de bu cekete bir ad takmak kabiliyeti yok muydu, buna ceket diyemez miydik yahut arkamıza bir şey daha Türkçesini bulup da diyemez miydik, pantolona bir ad veremez miydik? De.

Bilmem burada gelirim yoksa başka yerde okudum zannedersem, zaman peygamberiyle bir kadın devenin üzerinde geliyormuş, yahut hayvanın üzerinde, gelirken düşmüş hayvandan. Düşünce Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yüzünü çevirmiş, düşünce tabi açılır avret yerleri ya, onu görmeyeyim diye hemen geri çevirmiş yüzünü. Demişler ki: “Ya Resulallah ayağında şalvarı var demişler, hani bizim Konya taraflarındaki Anadolu taraflarındaki hanımlar giyerler donlarına uzun şalvar, öyle şalvarı var ayağında demişler. O zaman Cenabı Peygamber Efendimiz bir de dua etmiş *Allahümme müteselvilat* diye şalvar giyenlere. Sen Yarabbi merhamet eyle rahmet eyle deyip bir de duası var, e şimdi onların hepsini bıraktık da bugünkü moda alemine böyle bir zevk ile yani, zevk ile koşuyoruz, koşuyoruz ama alt tarafında ne gelecek bilmem. Alt tarafının ne geleceğini biraz düşünmek lazım, onu söylemeye

bizim ihtiyacımız yok. Allah kusurlarımızı affu mağfiret eylesin.

لَوْ قُلْتُ: بِسْمِ اللَّهِ لَرَفَعْتُكَ الْمَلَائِكَةُ وَالنَّاسُ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ حَتَّى تَلْجَ بِكَ فِي جَوِّ السَّمَاءِ

*Lev kulte Bismillah lerafeatke'l-melai-
ketü ve'n-nâsü yanzurûne ileyke hattâ telice
bike fî cevvi's-semâi.* Sad İbni Muaz denilen
zat, sizlere ömür ahirete göçmüşler, cenaze-
sine giden insanlar çok hafif bulmuşlar cena-
zeyi, nedir bu diyerek. Eğer diyor siz besmele
ile bu cenazeyi omuzlarına almış olsaydınız
bunu melekler sizin elinizden alır ta semalara
kadar bunu uçururlardı.

İnsanda bir ruhaniyet kısmı vardır, bir de
zulmaniyet kısmı vardır. Ruhaniyet kısmı tabi
ibadetlerle Allah'a iman itikatte kuvvet bulur.
Zulmet de ibadetsizlikte vesair günahlarla o da
kuvvet bulur. Şimdi böyle iman ile ruhaniyeti
ile yükselmiş bir şahsın ahirete göçerken çok
hafif gider, çok hafif gider. O ceset ona hiç sık-
let vermez. Fakat ne kadar ince zayıf olursa ol-
sun, günahlarla dolu insan da giderken bakarsın
ki adamın altında göçeceği gelir, kaldıramaz
çünkü.

c. Cennet ve Cehennem Perspektifinden İnsanlık

Bakınız şimdi çok dikkat ediniz şayana dikkattir:

لَوْ قِيلَ لِأَهْلِ النَّارِ: إِنَّكُمْ مَا كَثُونا فِي النَّارِ عَدَدَ كُلِّ
حَصَاةٍ فِي الدُّنْيَا لَفَرِحُوا بِهَا وَلَوْ قِيلَ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ:
إِنَّكُمْ مَا كَثُونا عَدَدَ كُلِّ حَصَاةٍ لَحَزِنُوا وَلَكِنْ جُعِلَ
لَهُمُ الْأَبَدُ

Lev kîle liehli'n-nâri: İnneküm mâkisûne fi'n-nâri adede külli hasâtin fi'd-dünyâ leferihû bihâ ve lev kîle liehli'l-cenneti: İnneküm mâkisûne adede külli hasâtin lehazinû. Ve lâkin cuile lehümü'l-ebede.

Lev kîle liehli'n-nâri: İnneküm mâkisûne fi'n-nâri adede külli hasâtin fi'd-dünyâ leferihû biha. Ya cehennemdekilere diyorlar ki, ey ehli cehennem merak etmeyin, şu dünya üzerinde ne kadar taş, çakıl varsa onların adedince siz cezanızı görüp kurtulacaksınız. Dünyadaki taşların adedince siz burada kalacak ondan sonra da kurtulacaksınız, *leferihû biha* sevinirlerdi oh kurtulacaktınız demek ki.

Lev kîle liehli'l-cenneti: İnneküm mâkisûne adede külli hasâtin lehazinû. Ehli cennete de deseler ki ey ehli cennet, siz de bu cennette şu yeryüzünde ne kadar taş çakıl varsa onların adedince kalacaksınız, bitti miydi siz de çıkacaksınız buradan. *Lehazinu*, hepsi vah çıkacakmışız ha, üzülürler mahzun olurlar. *Ve lakin*, lakin *cuile lehümü'l-ebed* lakin cennet ehline de cehennem ehline de ebediyet verilmiştir, bir daha çıkmak yok. *Halidine fiha ebeda*, cennete giren cennette, cehenneme giren cehennemde yalnız ehli imandan cehenneme giren kabahatlılar bil ahare affı ilahiyeye mazhar olarakтан yine cennete girecekler, ebedi kalacak olanlar dinsiz ve imansızlar, Allah ve peygamberden haberi olmayan dinsizler, Allah onlara da iman nasip etsin.

Bakın şimdi şu hadiseye bakın, şimdi şurada bir hadis daha okuyorum ona bakın:

لَوْ كَانَ فِي هَذَا الْمَسْجِدِ مِائَةُ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ وَفِيهِ
رَجُلٌ مِنَ النَّارِ فَتَنَفَّسَ فَأَصَابَهُمْ نَفْسُهُ لَأَحْتَرَقَ
الْمَسْجِدُ وَمَنْ فِيهِ

Lev kâne fî hâze'l-mescidi mietü elfin ev yezîdûne ve fîhi raculün mine'n-nâri

feteneffese feesâbehüm nefesühü lahtereka'l-mescidü ve men fîhi.

Lev kâne fî hâze'l-mescidi mietü elfin ev yezîdûne. Harem-i şerif büyük ya, eğer burada yüz bin ve yüz binin üzerinde bir insan kitlesi olsa, *ve fîhi raculün min ehli'n-nar*, bunların içinde de bir tane cehennemlik olsa yüz binin üstündeki bir cemaatin arasında bir tane ehli cehennem olsa *feteneffese feesabehüm nefesühü lahtereka'l-mescidü ve men fîhi.* O ehli cehennemin ağzından çıkan nefes ateşi bu camiye mescidi de yakar ve mescidin içindekilerini de hepsini yakar, kül eder. O bir cehennem dendiği vakitte, Allah affetsin kusurumuzu, yani içimizde bir canlandırıp da cennetin ne cennetin güzelliğiyle ne de cehennemin çirkinliğiyle fenallığıyla tefekkürümüz yok, oradaki azaplar çok çeşit, herkesin fiiline harekâtına göre çeşit mahlûklarla Cenabı Hak burada insanları tazim edecek. Bir ısırmanın binlerce sene acısını çekecek insan.

لَوْ كَانَ شَيْءٌ سَابِقَ الْقَدْرِ لَسَبَقْتُهُ الْعَيْنُ وَإِذَا

اسْتَغْسِلْتُمْ فَاغْسِلُوا

Lev kâne şey'ün sâbika'l-kaderi le-sebekathü'l-aynü. Ve ize'stüğsiltüm fa'ğsilû.

Lev kâne şey'ün sâbika'l-kaderi le-sebe-kathü'l-ayn. Kaderi İlahiye'yi hiçbir şey değiştirmez, takdiri İlahi ne ise bu olacak. Eğer takdiri İlahi'nin önüne bir şey geçmiş olsa ki göz değmesi geçerdi fakat bu da geçmez yani. Bize göre göz değmesi deriz, gözü değdi filanın gözü çok fena baktı mıydı şöyle yapıyor böyle yapıyor deriz, o da takdiri İlahi'nin içindedir yine, eğer böyle bir şey olursa *ve ize'stüğsiltüm fa'ğsilû.* Şimdi senden şüphelendi birisi, senin gözün değdi bizim şu şeye. Binaenaleyh sen yıkan da senin suyundan biz alalım, onun üzerine serpelim de senin göz değmen geçsin derlerse, sen ondan kaçınma, yıkan ve suyunu ver onlara, bende böyle bir şey yoktur ama madem ki sen şüpheleniyorsun pekala de yıkanırırsın ve ona verirsin onlarda yüzlerini gözlerini yıkarlar eşyalarına serperler ve bunlar kurtulma çaresi olur kendilerine, demiş. Müslim'in ve Tirmizi'nin tabi Abbas Hazretlerinden sahih rivayet.

لَوْ كَانَ بَعْضُ هَذَا فِي غَيْرِ هَذَا لَكَانَ خَيْرًا لَّكَ

Lev kâne ba'du hâzâ fî gayri hâzâ lekâne hayran leke.

Lev kâne ba'du hâzâ fî gayri hâzâ lekâne hayran leke. Uzun ravi Cabir ibni Halid isimli birisi *sallallahu aleyhi ve sellem* bir adamı görmüş. *Ra'â raculen seminen* çok pehlivanvari bir adam. *Feta'ane batnehu* karnına dokunmuş demiş ki bu kadar karnını büyüteceğine onu pazularında vücudunda da şöyle yapsaydın böyle yapsaydın daha alâ olurdu diyerekten tayip buyurmuşlar, tayip değil de ikaz buyurmuşlar diyeceğiz buna daha doğrusu. Binaenaleyh o şişko diyeceğim, şişko karınlar iyi bir hayat değildir. Bu kuvveti mesela muharebe yerlerinde onları güzel harcamaya harcayamaz insan, çevik insanlar daima az vücutlu, hafif vücutlu olan insanlardır. Öyle gösterişi vardır ama battal vücuttur, onunla iş yapılmaz. Onun için *lev kane badu haza, lev kane badu haza figayri haza* burada olacağına şu bacaklarında da olsaydı kollarında da olsaydı, kafanda da olsaydı tenasübü endam, tenasübü endam denilen hal. Yani bir tarafı fazla şiş, bir tarafı zayıf bu doğru değil. Tenasübü endam diye her tarafı birbirine denk olması lazım, başı nasıl, kolları nasıl, ayakları nasıl birbirine uygun olması lazım ki, insanın şeysi de güzelliği de öyle olur.

Bakın şimdi:

لَوْ كَانَ الْمُؤْمِنُ فِي جُحْرِ ضَبٍّ لَقَيَّصَ اللَّهُ لَهُ فِيهِ مَنْ يُؤْذِيهِ

*Lev kâne'l-mü'minü fî hucri dabbin le-
kayyedallâhu lehu fîhi men yü'zîhi.* Cenabı
Hak mümin kullarını daima çeşitli ibtilalar al-
tında tutar, çeşitli ibtilalar altında tutar, ne
gibi? Birçok akla fikre gelmedik hadiselerle
karşı karşıya kalır insan. Sebebine gelince Allah
mümini sever, sevdiğinden dolayı onu kendi
haline bırakmaz, kendi haline bırakınca o şaş-
kın ne yapacağını bilmez. Böyle, şunun bunun
taarruzuna uğratır, uğratmadan dolayı bir yeis
gelir kendisine bir darlık zorluk gelir. Yarabbi
bunun elinden beni kurtar der. Yarabbi şu dar-
lıktan beni kurtar der. Yarabbi şu sıkıntıdan
beni kurtar diye Allah'a ilticaya sebep arar.
Onun için *lev kane'l-müminü fi hucri dadbin*,
dad denilen o ufacık hayvanın deliğine bile in-
san mümin saklanmış olsa o dad denilen hayva-
nın girmek bile mümkün değil deliğine, oraya
girse de orada saklansa, Allah ona bir musibet
orada da yetiştirir, ya bir karınca gelir ısırır ca-
nını haşlar, ya bir başka bir mahlûk gelir canını
haşlar ha onu eziyetlendirir orada, sebebi Al-
lah'a dönsün diyerekten dünyada çeşit

ibtilalar, hep kulların Allah’a dönmesine vesile olmak içindir, ama anlayan olmasa ne yapalım. Onun için diyor ki, bu ibtilalar Cenabı Hak tarafından ya günahlarını dökmek içindir veya derecelerini terfi içindir, terfi derece içindir veya derecesine erişemez de ancak bu musibetle erişir onun içindir. Niçin? Allah onların hepsinden nefret etsin de bana dönsün diyerek.

Şöyle bir hikâye geldi aklıma, bir zaman bir müminle kâmil bir müminle küfründe inatkar bir gavur da ikisi birden bir anda ölüyorlar. Bu ölümleri sırasında o mümin ömründe zaruretle geçirmiş vaktini, canı bir süt istemiş demiş yahu bana biraz süt bulmaz mısınız ne olursunuz derken, gitmişler hemen bir yerden komşudan bulmuşlar getirirken, hemen Cenabı Hak bir melek yollamış git onun elindeki sütü döktür demiş, adam tam getireceği sırada eli mi takılmış, ayağı mı takılmış süt devrilmiş düşmüş, gitmiş. O adam da sütü içemedi ahirete gitmiş. Öteki gavurcağızın canı da bir balık istemiş ki dünyada çok meşhur bir balık bulunmaz o denizlerde. Mesela bizim Akdeniz’in Karadeniz’in hamsisi diyelim istemiş adam canı, ama ne arar İngiltere’deki denizde o balık.

Canı da istemiş ille isterim demiş, Cenabı Hak yine bir meleğe emretmiş, git o balığı getir bu adamın ağının içine koy, bu adam onunla da zıkkımlansın demiş. Hemen getirmişler o balığı, balık sandığının ağına koymuşlar, çıkar-mışlar adama götürmüşler, buyurun demişler onu yemiş o da gitmiş ahirete göçmüş o da. Melek şaşır-mış demiş ya Rab bu senin mümin ku-lun, bütün gün sana tadarru niyazda ibadeti ta-atta bir su istedi süt istedi de onu da vermedin demiş, bu da senin başlıca düşmanın gavur, buna da demiş yapmadığı rezalet kalmadı, son nefeste bu da istediği balığı da buna lütfettin demiş, bunun hikmeti ne demiş. Ey melek, bu müminin demiş ahirette bir derecesi kaldı o yüksek derecelere erişmeye bir derecesi kaldı o da ömrü vefa etmedi yetişemedi o dereceye. Bende murad ediyorum ki onun o derecesine nail olsun diyerekten o sütü döktürdüm. O cen-netin yüksek derecesi ne olacak dünyanın sü-tünü bir lokma içeceksin içmese ne olur. Öteki gavurun da demiş cehennemdeki bir çukuru kaldı demiş. O çukura da girmesi için onun o isteğini de yaptım demiş.

Allah affetsin kusurlarımızı hepimizi ken-disine muti emrine muti kullarından sevdiği

razı olduğu kulların arasına kabul etsin. Dünyanın hiçbir kıymeti yok. Onların hayatlarına özenme, akıllı insanın işi değildir. Nerede yaşarlarsa yaşasınlar nasıl yaşarlarsa yaşasınlar mümine imanı kâfi.

لَوْ كَانَ فِي الْجَنَّةِ تِجَارَةٌ لَأَمَرْتُ بِتِجَارَةِ الْبَزِّ لِأَنَّ
أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ كَانَ بَزَّازًا

Lev kane fi'l-cenneti ticaratün leemertü bi-ticareti'l-bez lienne Eba Bekri sıddik kane bezzaza. Ebu Bekri Sıddık malum Rasulullah'ın hem kaynatası hem de halifeyi müminin hem de imanı o kadar kuvvetli ve büyük ki, bütün dünya insanların imanıyla Ebu Bekir'in imanını ölçsek Ebu Bekir'in imanı hepsine galip. Bu hepsi bir imandır ama bak ağırlığa bak, imandaki kuvvete bak. Onun için cennette eğer ticaret yapılması lazım gelseydi, oraya ben emrederdim ki bezzazlık yapın çünkü Ebu Bekir Sıddık dünyadayken bezzazdı, bezzazlık yapardı bez alır bez satardı. Yine:

لَوْ كَانَ فِي الْجَنَّةِ تِجَارَةٌ لَبَاعُوا الْبَزَّ وَلَوْ كَانَ فِي
النَّارِ تِجَارَةٌ لَبَاعُوا الطَّعَامَ وَمَنْ بَاعَ الطَّعَامَ أَرْبَعِينَ
لَيْلَةً نَزَعَتْ الرَّحْمَةُ مِنْ قَلْبِهِ

Lev kâne fi'l-cenneti ticâretün le-bâû'l-bezze ve lev kâne fi'n-nâri ticâretün le-bâû't-taâme. Ve men bâa't-taâme erba'îne leyleten nûziati'r-rahmetü min kalbihi.

Lev kâne fi'l-cenneti ticâretün le-bâû'l-bezze ve lev kâne fi'n-nâri ticâretün le-bâû't-taâme. Cennette ticaret olsa, bezzazlık ticareti olurdu. Cehennemde de ticaret olsa ekmek satmak, yemek satmak ticareti olurdu. Demek taam, ekmeği de içinde tabi, yemek mümkün. *Binaenaleyh ve men bâa't-taâme erba'îne leyle* her kim hiç olmazsa kırk gün yemek satıcılık yapıyor, aşçılık, neler varsa yemek satıcılığı *erbaine leyle* kırk gün *nûziati'r-rahmetü min kalbih* bunun kalbinden merhameti İlahi alınır ama bunun hikmetini bilemedim.

Şimdi bir taraftan bakarsak işte bugünkü hayatta da insanların ihtiyacı olan bu yemeği yapmak için bir mecburiyet ve halk evine gidip yiyemez, herkes peynir ekmek de yiyemez, şunu da ister bunu da ister bu çalışacağı şeyler de her gün kuru ekmekle olmaz, buna yemek de lazım ama bu yemeği yapan satanların demek ki bir hile tarafına kaçmaları veya oradan çok para kazanmak suretiyle kardeşine az yemek veriyor. İki misli kazanıyor. Mesela bu yüz

kuruş a mal olduysa ona iki yüz kuruş a satıyor, üç yüz kuruş a satıyor, beş yüz kuruş a satıyor ve bu suretle gönlünden merhamet zail oluyor, bu da benim kardeşimdir, bana bunun yüze mal oldu on kuruş da ticaret korsam yüz on bana yeter demiyor. Alanı yok, soranı yok, şeysi yok, istediği gibi satıyor ama çok kazanıyor. Hâlbuki Müslümanlar birbirlerine şefkatte ve merhamette tek kardeşliktir, iki kardeş değildir, ikilik ortada Müslümanda ikilik yoktur, sen ben ben de sen, e sen ben, ben de sen olunca bütün kavga biter ortada. Kavgalar sen sen, ben ben, sen ayrı ben ayrı e Müslümanlıkta bu var mı? İhvan, kardeş denilen şey ne demek? Sen ben gibi ben de sen gibi, e bunu yapamayınca demek sen de uzak Müslümanlıktan ben de uzak Müslümanlıktan, o zaman ne taam satıcısında hayır kalır ne başka satıcıda hayır kalır. Yalnız taamda değil bu şimdi, taamdan başka her satıcıda da böyle, hangi şeyi satarsan, işte bakkal pirinç satar, şekerini satar. Yahu dün pirinç bir lira, iki lira idi, birdenbire çıktı on beş liraya nasıl yaptın sen kardeş bunu, birden bire on beş liraya? Yok ortada yahu. Allah insaf versin, günah için çok kazanacak, bire iki bire üç bire beş kazanacak, elbette orada demek ki

merhamet gönüllerde tamamıyla siliniyor da.Tuz nedir yahu, memleketimizde çıkan bir mahsul, tuz ararsın tuz yok, ne oldu bu tuzda yahu, uçtu mu göğ'e? Yo, harislerin elinde saklı kaldı, erzaktan şunu ararsın yok, ne oldu? Harislerin emrinde depolara girdi, e bu neden? O hırsın verdiği acının şeysi felaketi. Bu hırs onda öyle bir şey olmuş ki dünyayı versen yutsa yine doymayacak, dünyayı versen de yutsa işte

لَوْ سِیلَ لِابْنِ آدَمَ وَادِیَانِ

Lev sîle li'bnî Âdeme vâdiyâni. yine doya-cağı yok yani, onun için şekerini de saklar, yağın da saklar, tuzunu da saklar ama sen ölecekmişsin alamıyormuşsun hiç kimsenin umurunda bile değil, keli bile kımıldamaz adamın niçin?

Merhameti İlahi olunmuş, alınmış bir kere elinden. Neden? Vaktinden beri alışageldiği için. Allah cümlemizi affetsin.

Ticaret iyi, para kazanmak helal tabi haram bir şey değil ama helalinden Müslüman kardeşinin kanını emercesine değil, Müslüman kardeşinin kanını emercesine yapılan ticaretten elbette sana da hayır olmaz, memlekete de hayır olmaz, orasını da biraz düşünmek lazım.

Canım o da lazım bu da lazım bir apartman yetmiyor bir apartman daha yapmak lazım ya e yap ama Müslüman kardeşine yazık değil mi bu eza? Onun için bunu yaptıran yine o para, yine o para, onun için Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ya Rab bana verme dedi, yeteri kadar ver dedi, âli de kattı içine, âli Muhammed Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* tabi olan ümmeti Hazreti Hasan'ın, Hazreti Hüseyin'in Hazreti Fatıma'nın Hazreti Ukayl'in evlatları için âl bunlar. Ashabı eba dedikleri ashabı eba dedikleri zatı muhteremler, bunların da kıyamete kadar zürriyetleri Ebu Cehil'in de yürür, onların da yürür.

d. İbadet, İtaat ve İnsanlık Üzerine Peygamberi Öğretiler

Şunu da arz edeyim de:

لَوْ كُنْتُ أَمِيرًا أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِغَيْرِ اللَّهِ لَأَمَرْتُ
الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ
لَا تُؤَدِّي الْمَرْأَةُ حَقَّ رَبِّهَا حَتَّى تُؤَدِّيَ حَقَّ زَوْجِهَا
كُلُّهُ حَتَّى لَوْ سَأَلَهَا نَفْسُهَا وَهِيَ عَلَى قَتَبٍ لَمْ تَمْنَعَهُ

*Lev küntü âmiren ehaden en yescüde li-
gayrillâhi le-emertü'l-mer'ete en tescüde li-*

zevcihâ. *Vellezî nefsi Muhammedin bi-yedihi lâ tüeddî'l-mer'etü hakka rabbihâ hattâ tüed-diye hakka zevcihâ küllehu hattâ lev seelehâ nefsehâ ve hiye alâ katebin lem temna'hu.*

Lev küntü âmiren ehaden en yescüde li-gayrillâhi le-emertü'l-mer'ete en tescüde li-zevcihâ ila ahiril hadis. Cenabı Peygamber diyor, haa bak geçenki derste geçti ki üç şey bir adamda olursa o adamın ibadetleri hevaen mensurdur hiç kıymeti yoktur, isterse başını secdeden hiçbir zaman kaldırmasın, her günde oruçlu olsun. Birisi kendini beğenmesi, fikrini beğeniyor, aklını beğeniyor, işlerini beğeniyor, re'yini beğeniyor. Beğenme, ikincisi müminlere eza, eğer bu şeyinden dolayı, kudretinden dolayı bir mümine eza ediyorsa tüm amelleri uçar.

Binaenaleyh Peygamber *sallallahu aleyhi ve selleme* Hazreti Enes on sene hizmet ettim diyor, Hazreti Enes'in Peygamber *sallallahu aleyhi ve selleme* on sene hizmeti var, pabuçlarını taşır, getirir önüne kor, işte alınacak bir şeyisini alır getirir filan, bu on sene zarfında Resulu Ekrem bir kere bana demedi ki niçin bunu böyle yaptın. Demedi, on sene zarfında bu böyle olacaktı da niçin bunu böyle yapmadın,

demedi bana. Güler yüz, tatlı dil kadar iyi bir şey yoktur, karşında hakir gördüğün okumamış cahildir bir şeysi yoktur ama Allah'ın kuludur o, o Allah'ın kulunu hakir görüp de onu tahkir etmek insana yakışır mı? E onu cahil yapan Allah seni de cahil yapsaydı da senin başına da böyle bir zalimi dikseydi de sana da böyle acı acı konuştursaydı ne yapardın sen? Elinden ne gelirdi? Hazmederdin ama Allah'ım sen biliyorsun derdin ya içinden, ne yapayım şimdi muhtacım ben bu adama, bir şey de diyemiyorum ama sen biliyorsun işte bak, bu adamın zulmünü der içerisi, onun içindeki ah onun yıkılmasına da yegâne sebep olur.

Şimdi Cenabı peygamber diyor ki, ben kimseye emredici değilim. Niçin yaptın niçin yapmadın demem çünkü dememişim, Enes'te işte rivayet ediliyor ki on sene hizmetkarı oldum ona da bir kere bana demedi.

Lev küntü amiren ehade, eğer ben bir kimseye emredici olsaydım *en yescüde ligayrilah*. Allah'tan gayrıya secde edin diye *le-emertü'l-mer'ete en tescüde li-zevcihâ* karıya da emrederdim ki, sen de kocana secde et, sen de kocana secde et diyerekten kadına bu emri verirdim ama *vellezi nefsü Muhammedün*

biyedihi. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellemin nefsi yedi kudretinde olan Allah’a kasem ederim ki *lâ tüeddî’l-mer’etü hakka rabbihâ hattâ tüeddiye hakka zevcihâ*. Allah’a olan kadın, Allah’a olan hakkını ödeyemez. Kadın, Allah’a olan hakkını ödeyemez, hatta kocasının hakkını ödemedikçe. Kocasının hakkını ödemedikçe Allah’a olan hakkını kadın ödeyemez, hakka derken *külleha* diyor. Hepsine *hattâ lev seelehâ nefsehâ ve hiye alâ katebin lem temna’hu*. O ne kadar meşakkatli işlerin altında dahi olsa da ona gel dediği vakitte e şimdi bu olur mu ya demeyecek. Derhal teslim olması lazım. İtiraz edemeyecek, derhal kocasının emrine itaatle mükelleftir.

لَوْ لَمْ يَكُنْ لِابْنِ آدَمَ إِلَّا الصِّحَّةُ وَالسَّلَامَةُ لَكَفَاهُ بِهِمَا
دَاءً قَاتِلًا

Lev lem yekün li’bni Ademe ille’s-sıhhatü ve’s-selâmetü le-kefâhu bihimâ dâen kâtilen. Şimdi Cenabı Hakk’ın çeşitli şeyleri var, kullarına lütufları var, bazen lütfu zor taraftan gelir, sıkı taraftan gelir, bazen bolluk taraftan gelir, insan bunları ayırt edebilmesi müşküldür. Onun için diyor ki *lev kane lev lev yekün li’bni Ademe ille’s-sıhatü ve’s-selam*. Ya Rab

vücuduma sıhhat ver afiyet ver, çoluğuma çocuğuma sıhhat afiyet ver, şöyle ver böyle ver, sıkıntı gösterme bize, dert gösterme, musibet gösterme, ferahlıkla şöyle güzel yaşayalım yalvarıyor Cenabı Hakk’a.

Lekefahü bihima daen bu sıhhatle selamette yaşaması onun için öldürücü bir zehir olmak için kâfidir, öldürücü bir zehir olmak üzere kâfidir çünkü benlik davasından başka dava yapmaz artık. Sağlam sıhhatte, selamette her şey önünde bol aa ondan sonra kendini de beğenir, her şeyi de beğenir, işte ben kazandım, ben yaptım, ben ettim der. Her şeyleri der ondan sonra *katila daen katila*, daha zehir katledici bir zehir, neden acaba? Haa *tu’cibuhu lituğyani* bu sıhhat ve selamet onu tuğyana sevk ediyor ve kendini beğeniyor, kendini beğenmek de helaklerin başında gelir. Kendini beğenmek helaklerin, öldürücülerin başında gelen en büyük beladan birisidir, insan bunun farkında da değildir, yani.

Bugün namazın erkânını bilemeyen insan ucbun kendisini helak edeceğini nereden bilsin. Din ile ilgisi olmayan insan namazın farzını da bilmez, vacibini de bilmez, sünnetini de bilmez, nereden kaldı da kibrin, ucbun, hasedin,

riyakârlığın büyük mühlik bir azap olduğunu bilsin. Bilmez onun için varlığına gururlanır, benliğine gururlanır, saltanatına gururlanır, her şey sine gururlanır, önüne geçmeye de imkân bulamazsınız ancak dindar olması şart, dindar olmadı mıydı felaket.

لَوْ لَمْ يَبْقَ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا يَوْمٌ لَطَوَّلَ اللَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ
حَتَّى يُبْعَثَ فِيهِ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِئُ اسْمَهُ
اسْمِي وَاسْمُ أَبِيهِ اسْمَ أَبِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا
وَعَدْلًا كَمَا مِلْتُ ظُلْمًا وَجَوْرًا

Lev lem yebka mine'd-dünyâ illâ yevmün letavvelellâhu zâlike'l-yevme hattâ yüb'ase fîhi raculün min ehli beytî yuvâtîü'smühü'smî ve'smü ebîhi'sme ebî yemleü'l-arda kistan ve adlen kemâ müliet zulmen ve cevran.

Lev lem yebka mine'd-dünya, lev lem yebka mine'd-dünya illa yevm. Dünya bitti, bir günü kalmış dünyanın, yarın bitecek dünya, son gün. Ha bu son gün iken letavvelellahu zalike'l-yevme, Cenabı Hak o günü o kadar uzatır ki o günü o kadar uzatır ki şeyisini söylemiyor, zamanını söylemiyor, yalnız o günün çok uzatılacağı çok uzayacak. Niçin? Hatta yüb'ase fihi

raculün min ehli beyt, ancak onu uzatıyor ki ehli beytten ehli beytinden Rasulullah'ın ehli beytinden bir zat gelecek, o zat bu dünyaya bir ferahlık bir nefes aldırarak, o zat da gelmemiş, dünyanın da ömrü bitmiş, kıyamet kopacak yarın, işte o günü o kadar uzatır ki Cenabı Hak, onu çıkarır o gelir dünyaya ama o kimdir?

Raculun min ehlibeyti benim ehlibeytimden bir adam, *bi racülün* ama *y vâtîü'smühü'smî*. Adı benim adım gibidir, Muhammed'dir. *Bi'smi ebi ismi ebi* babasının adı da benim babamın adı Abdullah olduğu gibi, onun babasının adı da Abdullah olacak, öyle her gelenin değil yani. İsmi Muhammed babası da Abdullah olarak bir zat gelecek. *Yemleu'l-arda kisdan ve adlen* o yeryüzünü adaletle dolduracak, adaletle dolduracak. *Kema müliet zulmen ve cebran* nasıl ki zulm ile dolmuştu bir vakit herkes ah yani bacadan çıkarırlarmış bir vakit cenazeleri şaşkınlıklarından zalimlerin şeylerinden onun gibi bir hale gelmiş, şaşırmış herkes zulm ile dolmuş, o zulmün olduğu anda bu adam gelir.

Abdülhakim Efendi isminde bir zat var idi, o zat vaiz camisinde tefsir okutuyordu. Ben de bir misafir olarak gelmiştim zannedersen,

onun vaazını dinledim. Bak bugünkü vaaz, altmış sene elli senelik bir vaazdır, bu benim kuşağımda duruyor. Dedi ki, bu zat gelecek ama ne zaman gelecek dedi, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* geldiği zaman nasıl bir buhran vardı, babalar evlatlarını gömüyorlardı, hak hukuk denilen bir şey yoktu, kim kaparsa onun elinde kalıyordu, zulüm son dereceye varmıştı, işte o sırada Peygamberimizi yolladı Cenabı Hak. Yine öyle bir devir gelecek o devirde de o zat gelecek dedi, bu buradaki hadise de denktir. Allah kusurumuzu affetsin.

Bursa’da bir büyük hocamız vardı Camii Kebir’in elli küsur sene imametliğini yapmış. Bizim zamanımızda artık namazı iki büklüm olarak böyle kılıyordu. Keşke ben, bana Allah ömür verse de o adama asker olsam derdi, o yani ehli beytten gelecek bu biz onun ismine Mehdi diyoruz o zat çıksa da ben de ona asker olsam diye böyle bize onu tatlandırırdı.

Bakınız yine:

لَوْ لَمْ تَكُونُوا تُذْنِبُونَ لَخَشِيتُ عَلَيْكُمْ مَا هُوَ أَكْبَرُ
مِنْ ذَلِكَ: الْعُجْبُ الْعُجْبُ

Lev lem tekûnû tûznibûne lehaşîtü aleyküm mâ hüve ekberü min zâlike: el-ucbe el-ucbe.

Lev lem tekünü tûznibune. Cenabı Hak bu günahların da bir şeysi var yani bir sebebi var. Niçin zafiyetimiz var, kendimizi çabucaktan evliya görürüz. Birçok evliya taslakları da var dünyada bugün, kendilerini herkese evliya diye takdim ederler, herkes de elini eteğini öpmeye çalışır. Çünkü bu insanlar da propagandaya çok aldanan mahluk, ölçüsüz ölçüsü pek zayıf, kim olursa olsun, böyle kendisini takdim ediyor etraftakiler evliyadır sakın ha elleşme diye. Cenabı Hak çünkü günah işlemiyorum diyor, kabahatim de yok bütün gün ibadetu taattayım benden daha iyi mi adam arıyorsunuz yahu gelin şu elimi öpün bakalım diye mesela. *Lev lem tekünü tûznibun.* Siz bu günahı işlemesiniz *lehaşîtu aleyküm ma huve ekberu min zalik.* Korcarım ki bu gûnahtan daha büyük bir gûnaha düşersiniz, bu gûnahınızdan daha büyük bir gûnaha düşersiniz, nedir o?

El-ucube, el-ucub kendini beğenmekliğiniz, niçin yahu bu kendini beğenmekliğe bu kadar önem veriyor Resulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*. Bu günah kitaplarını okursanız, günah kitaplarının içerisinde de böyle sıralarken ucub da kaçınıcı günah olduğunu bilmiyorum ama büyük günahlardan birisi, kebair günahlarından dır. Zina nasılsa, zina hırsızlık nasılsa, katil nasılsa, bu ucub da öyle bir büyük günahdır, günahı kebairdendir. Hâlbuki gerek hırsızlığın gerek zinanın, gerek sarhoşluğın, gerek başka günahların affı me'muldur. Yaparsın ya rab ne yaptım ben pişman oldum yahu, bir daha yapmam gidersin özür dilersin, yahu ben senin hakkında böyle bir şeyler yaptım, dövdüm, sövdüm seni ama hakkını helal et bir daha yapmam filan dersin, affı me'mul. Fakat ucubun affı me'mul değil çünkü kendini beğendiğinden diyemezsin ki kardeş beni affet diye. Dedirttirmez sana nefsin varlığın dedirttirmez, şeytan huylarından bir huy, çünkü şeytan Âdem *aleyhisselam*, Cenabı Hak tasvir etmiş, ortaya koymuş, ne bu demiş? İşte benim yeryüzüne göndereceğim Âdem. Şöyle bir yoklamış tabi içimiz boş ya, ha ne olacak topraktan yaratıldı bu. Ben demiş ateşten yaratıldım, ateş ulvi demiş

uçar havaya. Ateş kuvvetli, toprak demiş ayaklar altında ezilir. Bu topraktaki mahlûka ben demiş secde et denilse eder miyim hiç demiş, beğeniyor kendini, ben ulviyim diyor, şeytanın şeytan olması o ulviyet davasından, o büyüklük davasından, benim diyor. Allah'ın emrine inkıyad etmiyor, Allah'ın emrine inkıyade mâni oluyor ucubu. Onun için *el-ucubu icabu't-tevfik*, kendini beğenme tevfiği İlahiye'nin insanlara gelmesine manidir. Tevfiği İlahi gelmedikçe insan ne konuşabilir ne görüşebilir, ne namaz kılabilir, ne ibadet edebilir, hiçbir şey yapamaz. İnsanı insan yapan o tevfiği İlahiye'dir. Değirmeni çeviren su değirmene gelmezse değirmen ne yapsın a kardeş, değirmene o su gelecek de o su dönecek, çarkı çevirecek, tevfiği İlahi çarkı çeviren bir sudur, onu Allah vermedi miydi senin değirmenin kupkuru kalır ortada.

Allah cümlemizi affetsin, tevfiyatı samadaniyesine mazhar etsin, bizi bize bırakmasın, bizi bize bırakmasın, bizi Allahımın sevdiği güzel kullarının arasından ayırmasın ve bu iki cihan serveri Peygamberimizinde yolundan yine ayırmasın. Sünnetine ittiba edip evamiri İlahi imtisalden bahtiyar kullarının arasında

yaşamayı ölünceye kadar yaşamayı, Cenabı Hak cümlemize nasip etsin ve cümle ümmeti Muhammede.

el-Fatiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

